

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.07.2021

Дніпро

№ 54/31-р/к
Справа № 54/47-20

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Обласне комунальне виробниче підприємство «Дніпро-Кіровоград» (далі – ОКВП «Дніпро-Кіровоград») протягом 2019-2020 років та січня-червня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смолине Маловисківського району Кіровоградської області, в межах якої розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград», із часткою 100 %, та є суб'єктом природних монополій.

ОКВП «Дніпро-Кіровоград» укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів.

За результатами розгляду справи № 54/47-20 такі дії ОКВП «Дніпро-Кіровоград» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ОКВП «Дніпро-Кіровоград» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Зобов'язано ОКВП «Дніпро-Кіровоград» припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 54/47-20 про порушення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Кіровоградській області від від 30.06.2021 № 54-03/84 п,

ВСТАНОВИЛА:**1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ**

- (1) 22.05.2020 до Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Кіровоградське ОТВ) надійшла заява ОСОБИ_1 від 22.05.2020 б/н (вх. від 22.05.2020 № 61-01/7-АМ) щодо ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ОКВП «Дніпро-Кіровоград», які полягають в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів.
- (2) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 №23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами) 01 червня 2020 року Кіровоградське ОТВ припинено шляхом приєднання до Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (3) У відповідності до положень зазначеного розпорядження, Дніпропетровське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України визнано правонаступником усіх майнових прав та обов'язків Кіровоградського ОТВ.
- (4) Відповідно до підпункту 7.5. пункту 7 розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами), 15 червня 2020 року змінено найменування Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України на Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення).
- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 27.10.2020 № 54/52-рп/к розпочато розгляд справи № 54/47-20 за ознаками вчинення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (6) Головою Відділення надіслано ОКВП «Дніпро-Кіровоград» вимоги про надання інформації від 16.10.2020 № 54-02/3394 та від 01.03.2021 № 54-02/744.
- (7) Листами від 21.10.2020 № 2967/21/07-21 та від 30.03.2021 № 721/21/07-21 ОКВП «Дніпро-Кіровоград» надало відповідь на вимоги від 16.10.2020 № 54-02/3394 та від 01.03.2021 № 54-02/744 відповідно.
- (8) Листом від 30.06.2021 № 54-02/2456 ОКВП «Дніпро-Кіровоград» направлено Подання з попередніми висновками у справі від 30.06.2021 № 54-03/84 п.
- (9) Листом від 14.07.2021 № 1629/21/07-21 ОКВП «Дніпро-Кіровоград» надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками.
- (10) Листом від 30.06.2021 № 54-02/2457 ОСОБИ_1 направлено Подання з попередніми висновками у справі від 30.06.2021 № 54-03/84 п.
- (11) Листами від 15.07.2021 б/н, 20.07.2021 б/н та від 25.07.2021 б/н ОСОБА_1 надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками.

- (12) 29.07.2021 Відділенням проведено слухання у справі за участю представників Відділення і Відповідача.

2. СТОРОНИ

- (13) Заявник – ОСОБА_1.
- (14) Відповідач – обласне комунальне виробниче підприємство «Дніпро-Кіровоград» (вул. Соборна, 19А, м. Кропивницький, Кіровоградська обл., 25009, ідентифікаційний код юридичної особи 03346822) (далі – ОКВП «Дніпро-Кіровоград», Підприємство або Відповідач).
- (15) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Підприємства є забір, очищення та постачання води (КВЕД 36.00).
- (16) Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 25.12.2014 № 933 видано ліцензію ОКВП «Дніпро-Кіровоград» на провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення на території України терміном дії з 26.12.2014 по 25.12.2019.
- (17) Зазначену ліцензію НКРЕКП було видано відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 № 1775-III, який втратив чинність 28.06.2015, у зв'язку із набранням чинності Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII.
- (18) Відповідно до частини шостої статті 21 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензії на провадження видів господарської діяльності, зазначених у статті 7 цього Закону, які є чинними на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, *є безстроковими* і можуть бути, за заявою ліцензіата, переоформлені відповідним органом ліцензування безкоштовно у тижневий строк.
- (19) Своєю Постановою від 06.03.2020 № 569 «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, виданої ОКВП «Дніпро-Кіровоград» НКРЕКП постановила переоформити ліцензію на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – ЦВ і ЦВВ), видану ОКВП «Дніпро-Кіровоград», на безстрокову.
- (20) Таким чином, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ОКВП «Дніпро-Кіровоград» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (21) Визначення монопольного (домінуючого) становища ОКВП «Дніпро-Кіровоград» здійснено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002р. за № 317/6605 (надалі – Методика).
- (22) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого)

становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(23) У відповідності до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(24) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ОКВП «Дніпро-Кіровоград».

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

(25) Конкретними послугами, які надаються Підприємством, є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – послуги з ЦВ та ЦВВ).

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(26) У відповідності до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(27) У відповідності до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(28) Послуги з ЦВ та ЦВВ не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.

(29) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ОКВП «Дніпро-Кіровоград», є послуги з ЦВ та ЦВВ.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(30) Відповідно до п. 4.4 Методики перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на частині її території.

- (31) Постачальниками послуг з ЦВ та ЦВВ є суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на впровадження діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (32) Постачальником послуг з ЦВ та ЦВВ на території м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області є ОКВП «Дніпро-Кіровоград», яке провадить зазначену господарську діяльність на підставі ліцензії, виданої НКРЕКП відповідно до постанови від 06.03.2020 № 569.
- (33) Споживачами послуг централізованого водопостачання та водовідведення є фізичні та юридичні особи.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (34) У відповідності до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (35) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (36) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесений до ринків природних монополій.
- (37) Відповідно до розпорядження Антимонопольного комітету України (далі - Комітет) від 28.11.2012 №874-р «Про затвердження Порядку складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.12.2012 за №2119/22431, Комітетом складається і ведеться зведений перелік суб'єктів природних монополій (далі - Перелік).
- (38) На сьогодні, згідно з Переліком, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» є суб'єктом природних монополій, що провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території Кіровоградської області.
- (39) Отже, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії», є суб'єктом природних монополій.
- (40) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з ЦВ і ЦВВ, що надаються Підприємством, яке здійснює господарську діяльність на ринку послуг з ЦВ і ЦВВ в територіальних межах м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград».

3.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (41) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (42) Отримання послуг з ЦВ і ЦВВ можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на певній території.
- (43) Отже, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з ЦВ і ЦВВ, на якому ОКВП «Дніпро-Кіровоград» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення, на підставі ліцензії, виданої НКРЕКП відповідно до постанови від 06.03.2020 № 569, є територія м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області, в межах якої розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград».

3.5. *Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку*

- (44) У відповідності до пункту 7.1. Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (45) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (46) Часовими межами ринку надання послуг з ЦВ і ЦВВ, є період 2019-2020 роки та січень- червень 2021 року. Порушення є триваючим у часі та не припиненим.

3.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- (47) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (48) Фізичні, юридичні особи та бюджетні установи (споживачі послуг з ЦВ і ЦВВ) можуть отримувати зазначені послуги тільки у суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - конкуренція на ринках природних монополій є неможливою.
- (49) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з ЦВ і ЦВВ, а також враховуючи те, що ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

3.6.1. *Бар'єри вступу інших суб'єктів господарювання на зазначений ринок.*

- (50) Відповідно до п. 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців;

адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (51) Адміністративні бар'єри. Бар'єром для вступу потенційних конкурентів на ринок надання послуг з ЦВ та ЦВВ є адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання суб'єктом господарювання ліцензії на право здійснення господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (52) Економічні бар'єри. Ще одним бар'єром для вступу на ринок надання послуг з ЦВ та ЦВВ є необхідність наявності у потенційного конкурента потужної матеріально-технічної бази, яка б дозволяла провадити ефективну господарську діяльність на вказаному ринку. Зокрема, суб'єкт господарювання повинен мати у своєму розпорядженні значну кількість необхідного обладнання (трубопроводи, відповідні споруди та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам).

3.7. Установлення монопольного (домінуючого) становища ОКВП «Дніпро-Кіровоград»

- (53) Абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (54) Отже, у розумінні положень абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ОКВП «Дніпро-Кіровоград» за результатами господарської діяльності за 2019-2020 роки та січень-червень 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з ЦВ та ЦВВ в межах м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград», та є суб'єктом природних монополій.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ

4.1. Обставини справи

4.1.1. Нормативно – правове регулювання

- (55) Частиною першою статті 19 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 № 2918-III визначено, що послуги з централізованого питного водопостачання надаються споживачам підприємством питного водопостачання з урахуванням вимог Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» на підставі договору з: підприємствами, установами, організаціями, що безпосередньо користуються централізованим питним водопостачанням та/або централізованим водовідведенням; підприємствами, установами або організаціями, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких перебуває житловий фонд і до обов'язків яких належить надання споживачам послуг з питного водопостачання та/або централізованого водовідведення; об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами та іншими об'єднаннями власників житла, яким передано право управління багатоквартирними будинками та забезпечення надання послуг з водопостачання та/або централізованого водовідведення на підставі укладених ними договорів; власниками будинків, що перебувають у приватній власності; індивідуальними і колективними споживачами житлово-комунальних послуг, визначеними Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

- (56) Договір про надання послуг з питного водопостачання та/або водовідведення укладається безпосередньо між підприємством питного водопостачання або уповноваженою ним юридичною чи фізичною особою і споживачем, визначеним у частині першій цієї статті. Порядок надання споживачам послуг з питного водопостачання та/або водовідведення встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства (частина друга та третя статті 19 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 № 2918-III).
- (57) 13 серпня 2019 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила № 690 або Постанова КМУ № 690).
- (58) Пунктом 6 Правил № 690 визначено, що надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах. Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання комунальних послуг з урахуванням вимог Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (59) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» 09.11.2017 № 2189-VIII (далі – Закон № 2189-VIII) виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (60) Згідно із статтею 12 Закону № 2189-VIII надання житлово-комунальних послуг здійснюється **виключно на договірних засадах**. Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються **відповідно до типових або примірних договорів**, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Такі договори можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір та колективний договір про надання комунальних послуг) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач, колективний споживач).
- (61) Частиною четвертою статті 23 Закону № 2189-VIII визначено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджується Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (62) Згідно з частиною третьою статті 24 Закону № 2189-VIII послуга з централізованого водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджується Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (63) Відповідно до положень частини другої статті 179 Господарського кодексу України Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у випадках визначених законом – затверджувати типові договори.
- (64) Абзацом 4 частини 4 статті 179 Господарського кодексу України визначено, що при укладенні господарських договорів сторони можуть **визначати зміст договору на**

основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони **не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.**

- (65) Абзацом другим частини третьої статті 6 Цивільного кодексу України передбачено, що сторони в договорі **не можуть відступити** від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій ОКВП «Дніпро-Кіровоград»

- (66) У ході дослідження ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення територіальним відділенням було проведено аналіз договорів ОКВП «Дніпро-Кіровоград», розміщених на офіційному сайті Підприємства за посиланням <https://dnipro-kirovograd.com.ua/DogFiz> та розроблених у відповідності до Правил № 690, зокрема, якими дещо оновлено порядок врегулювання відносин між виробником комунальної послуги з ЦВ і ЦВВ та споживачем такої послуги.
- (67) Проведеним аналізом зазначених договорів Підприємства територіальним відділенням виявлено невідповідність окремих положень цих договорів вимогам типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690, зокрема:

Договір ОКВП «Дніпро-Кіровоград» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньо будинкових систем) в багатоквартирному будинку	Типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем)	Ущемлення інтересів споживачів в контексті Закону України «Про захист економічної конкуренції»
<p>Пункт 28. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі (0) нуль відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Пункт 28. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Підпункт 17 пункту 37. Виконавець зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання</p>	<p>Підпункт 17 пункту 37. Виконавець зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за</p>	<p>Самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград»</p>

<p>не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі (0), нуль відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Підпункт 7 пункту 36. Виконавець має право отримувати інформацію від споживача про зміну власника житлового приміщення (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житловому приміщенні споживача шляхом надання споживачем довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб протягом 10 календарних днів з дня настання таких змін та/або на запит виконавця для вирішення питань, що виникають при виконанні цього договору.</p>	<p>Підпункт 7 пункту 36. Виконавець має право отримувати інформацію від споживача про зміну власника житлового приміщення (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житловому приміщенні споживача, у випадках та порядку, передбачених договором.</p>	<p>Розширення обов'язків споживачів</p>
<p>Пункт 42. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути обмежено (припинено). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається споживачеві одним із способів: рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет; вручення попередження під особистий підпис споживача; електронною поштою на електронну адресу споживача _____@_____.</p>	<p>Пункт 42. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути спочатку обмежено, а потім припинено. Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається споживачеві рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет, або в інший спосіб _____.</p>	<p>Обмеження прав споживачів, самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>

<p>Пункт 61. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, необхідних для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором (в тому числі споживач підписанням цього договору надає дозвіл виконавцю на отримання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб по якому надається послуга), відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.</p>	<p>Пункт 61. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, необхідних для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором, відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.</p>	<p>Розширення обов'язків споживачів</p>
<p>Адреси та реквізити сторін Споживач</p> <hr/> <p>(прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків)</p> <hr/> <p>(адреса)</p> <hr/> <p>(номер телефону, адреса електронної пошти)</p> <p>_____/_____/_____</p>	<p>Адреси та реквізити сторін Споживач</p> <hr/> <p>(прізвище, ім'я та по батькові)</p> <hr/> <p>(адреса)</p> <hr/> <p>(номер телефону, адреса електронної пошти)</p> <hr/> <p>(підпис)</p>	<p>Розширення обов'язків споживачів</p>
<p>Договір з індивідуальним споживачем приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (приватний сектор)</p>	<p>Типовий договір з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення</p>	<p>Ущемлення інтересів споживачів в контексті Закону України «Про захист економічної конкуренції»</p>
<p>Пункт 25. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та</p>	<p>Пункт 25. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому</p>	<p>Самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від</p>

<p>сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі 0 (нуль) відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі ___ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Підпункт 7 пункту 32. Виконавець має право отримувати інформацію від споживача про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача шляхом надання споживачем довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб протягом 10 календарних днів з дня настання таких змін та/або на запит виконавця для вирішення питань, що виникають при виконанні цього договору.</p>	<p>Підпункт 7 пункту 32. Виконавець має право отримувати інформацію від споживача про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором.</p>	<p>Розширення обов'язків споживачів</p>
<p>Підпункт 16 пункту 33. Виконавець зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг без сплати неустойку (штраф, пеню) незалежно від суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Підпункт 16 пункту 33. Виконавець зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі ___ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Пункт 38. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості з оплати за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути обмежено (припинено). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається споживачеві одним із способів: рекомендованим листом (з</p>	<p>Пункт 38. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості з оплати за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути спочатку обмежено, а потім припинено. Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором.</p>	<p>Обмеження прав споживачів, самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>

повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет; вручення попередження під особистий підпис споживача; електронною поштою на електронну адресу споживача _____@_____.	Попередження надсилається споживачеві рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет або в інший спосіб _____.	
Пункт 55. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, що необхідні для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором (в тому числі споживач підписанням цього договору надає дозвіл виконавцю на отримання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб по якому надається послуга) , відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.	Пункт 55. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, що необхідні для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором, відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.	Розширення обов'язків споживачів
<p>Адреси та реквізити сторін Споживач</p> <hr/> <p>(прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків)</p> <hr/> <p>(адреса)</p> <hr/> <p>(номер телефону, адреса електронної пошти)</p> <hr/> <p>/ /</p>	<p>Адреси та реквізити сторін Споживач</p> <hr/> <p>(прізвище, ім'я та по батькові)</p> <hr/> <p>(адреса)</p> <hr/> <p>(номер телефону, адреса електронної пошти)</p> <hr/> <p>(підпис)</p>	Розширення обов'язків споживачів
Колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	Типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	Ущемлення інтересів споживачів в контексті Закону України «Про захист економічної конкуренції»
Пункт 27. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або	Пункт 27. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному	Самоусуне-

<p>неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі 0 (нуль) відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>ння ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Пункт 43. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути обмежено (припинено). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором.</p> <p>Попередження надсилається споживачеві одним із способів: рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет; вручення попередження під особистий підпис споживача; електронною поштою на електронну адресу споживача _____@_____.</p>	<p>Пункт 44. Для обмеження (припинення) надання послуг споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути спочатку обмежено, а потім припинено. Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуг, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається споживачеві рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет або в інший спосіб _____.</p>	<p>Обмеження прав споживачів, самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Пункт 60. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, що необхідні для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором (в тому числі споживач підписанням цього договору надає дозвіл виконавцю на отримання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому</p>	<p>Пункт 60. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, що необхідні для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором, відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших</p>	<p>Розширення обов'язків споживачів</p>

<p>приміщенні/будинку осіб по якому надається послуга), відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.</p>	<p>законодавчих актів.</p>	
<p>Договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (ОСББ, ЖБК, управитель будинку)</p>	<p>Типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення</p>	<p>Ущемлення інтересів споживачів в контексті Закону України «Про захист економічної конкуренції»</p>
<p>Пункт 28. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі 0 (нуль) відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Пункт 28. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі ____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Підпункт 16 пункту 35. Виконавець зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, без сплати неустойку (штраф, пеню) незалежно від суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Підпункт 16 пункту 35. Виконавець зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p>Самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань</p>
<p>Пункт 40. Для обмеження (припинення) надання послуг колективному споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає колективному споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути обмежено (припинено). Таке попередження надсилається</p>	<p>Пункт 40. Для обмеження (припинення) надання послуг колективному споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає колективному споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути спочатку</p>	<p>Обмеження прав споживачів, самоусунення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» від покладених на нього, як на виконавця послуг,</p>

<p>колективному споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуг, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається колективному споживачеві одним із способів: рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет; вручення попередження під особистий підпис споживача; електронною поштою на електронну адресу споживача _____@_____.</p>	<p>обмежено, а потім припинено. Таке попередження надсилається колективному споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуг, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається колективному споживачеві рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет або в інший спосіб _____.</p>	<p>зобов'язань</p>
<p>Пункт 59. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, що необхідні для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором (в тому числі споживач підписанням цього договору надає дозвіл виконавцю на отримання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб по якому надається послуга), відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.</p>	<p>Пункт 59. Сторони надають одна одній згоду на використання та обробку своїх персональних даних, у тому числі надання їх третій особі, виключно для здійснення повноважень та дій, що необхідні для реалізації прав та виконання обов'язків, передбачених договором, відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» та інших законодавчих актів.</p>	<p>Розширення обов'язків споживачів</p>

- (68) Таким чином, вимогам типових договорів не відповідають положення договорів ОКВП «Дніпро-Кіровоград», зокрема:
- пункт 28, підпункт 17 пункту 37, пункт 36, пункти 42 та 61, а також інформація щодо реквізитів сторін – *договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньо будинкових систем) в багатоквартирному будинку;*
 - пункти 25 та 32, підпункт 16 пункту 33, пункти 38 та 55, а також інформація щодо реквізитів сторін – *договору з індивідуальним споживачем приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (приватний сектор);*
 - пункти 27, 43 та 60 – *колективного договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;*
 - пункт 28, підпункт 16 пункту 35, пункти 40 та 59 – *договору з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.*
- (69) Отже, невідповідність договорів ОКВП «Дніпро-Кіровоград», полягає в наступному:

- не передбачення обов'язку сплати споживачу неустойки (штрафу, пені) у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості;
- повідомлення споживачем інформації про фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житлі споживача шляхом надання споживачем довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб та надання споживачем підписанням договору дозволу на отримання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб;
- порядку надсилання споживачеві попередження про обмеження (припинення) надання послуги з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення.

- (70) На вимогу територіального відділення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» листом від 30.03.2021 № 721/21/07-21 повідомило наступне.
- (71) Кількість індивідуальних і колективних споживачів (фізичних осіб), з якими ОКВП «Дніпро-Кіровоград» станом на 29.03.2021 уклало договори про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення після набрання чинності Постанови КМУ № 690, зокрема, пункту 6 вказаних правил, згідно з якими надання відповідних послуг здійснюється виключно на договірних засадах наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

№ з/п	Назва населеного пункту	Кількість абонентів, які знаходяться на обліку ОКВП «Дніпро-Кіровоград»	Кількість укладених договорів зі споживачами	
			індивідуальні споживачі	колективні споживачі
1	2	3	4	5
1	м. Кропивницький	100 228	43 926	0
2	м. Олександрія	40 425	16 768	0
3	м. Світловодськ	21 017	10 567	0
4	м. Знам'янка	11 732	2 972	0
5	сmt. Смоліне	3 266	1 481	0
Разом		176 668	75 568	0

- (72) Застосування ОКВП «Дніпро-Кіровоград» на практиці пункту 28, підпункту 17 пункту 37, підпункту 7 пункту 36, пункт 42 договору, укладеного ОКВП «Дніпро-Кіровоград» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) в багатоквартирному будинку після набрання чинності Постанови КМУ № 690 наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Назва населеного пункту	м. Кропивницький	м. Олександрія	м. Світловодськ	м. Знам'янка	сmt. Смоліне

Пункт договору	28				
Кількість застосувань, шт.	465	1 087	350	0	0
Пункт договору	37 підпункт 17				
Кількість застосувань, шт.	465	1 087	350	0	0
Пункт договору	36 підпункт 7				
Кількість застосувань, шт.	12 337	13 357	2 141	1 881	362
Пункт договору	42				
Кількість застосувань, шт.	1 244	1 504	3 827	207	72

- (73) Застосування ОКВП «Дніпро-Кіровоград» на практиці пункт 25, підпункт 7 пункту 32, підпункт 16 пункту 33, пункт 38 договору, укладеного ОКВП «Дніпро-Кіровоград» з індивідуальним споживачем приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (приватний сектор) після набрання чинності Постанови КМУ № 690 наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Назва населеного пункту	м. Кропивницький	м. Олександрія	м. Світловодськ	м. Знам'янка	сmt. Смоліне
Пункт договору	25				
Кількість застосувань, шт.	8	816	159	0	0
Пункт договору	32 підпункт 7				
Кількість застосувань, шт.	2 304	3 411	3 248	984	76
Пункт договору	33 підпункт 16				
Кількість застосувань, шт.	8	816	159	0	0
Пункт договору	38				
Кількість застосувань, шт.	92	258	2 099	105	25

- (74) Таким чином, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» уклало із індивідуальними споживачами значну кількість договорів, зміст яких не відповідає положенням типових договорів та застосовує їх на практиці.
- (75) За повідомленням ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (лист від 30.03.2021 № 721/21/07-21) колективні договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не уклалися у зв'язку із відсутністю рішень про вибір такої моделі надання послуг з ЦВ та ЦВВ співвласниками багатоквартирних будинків.

- (76) Зазначені невідповідності договорів ОКВП «Дніпро-Кіровоград» *не кореспондують*ся із положеннями чинного законодавства України у сфері надання послуг з ЦВ та ЦВВ.
- (77) Так, відповідно до частини другої статті 26 Закону № 2189-VIII виконавець комунальної послуги або управитель багатоквартирного будинку зобов'язаний самостійно здійснити перерахунок вартості комунальної послуги або послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, **а також сплатити споживачу неустойку (штраф, пеню)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (78) Згідно з пунктом 28 Правил № 690 у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок розміру плати відповідно до визначеного законодавством порядку та **сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (79) Підпунктом 12 пункту 42 Правил № 690 виконавець зобов'язаний забезпечити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, **а також виплату споживачеві неустойки (штрафу, пені)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (80) **Таким чином**, положеннями чинного законодавства визначено **обов'язок**, а не право ОКВП «Дніпро-Кіровоград», сплатити споживачеві неустойку (штраф, пеню) від суми здійсненого перерахунку вартості послуги та визначити її розмір у договорі.
- (81) Відповідно до пункту 7 частини першої статті 8 Закону № 2189-VIII виконавець комунальної послуги має право у разі укладення індивідуального договору про надання комунальної послуги отримувати інформацію від споживача про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором.
- (82) Підпунктом 14 пункту 38 Правил № 690 індивідуальний споживач зобов'язаний інформувати виконавця про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та про фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором.
- (83) Положеннями типових договорів визначено обов'язок споживача надавати зазначену інформацію **письмово шляхом подання** заяви протягом 10 календарних днів з дня настання таких змін. При цьому, обов'язковість надання довідки про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб типовими договорами **не передбачено**.
- (84) **Водночас**, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» в договорах передбачає отримання зазначених довідок за запитом Підприємства, що також **не відповідає** вимогам типових договорів.
- (85) Відповідно до частини четвертої статті 26 Закону № 2189-VIII виконавець комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу) має право обмежити (припинити) надання відповідної комунальної послуги її споживачу незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті комунальні послуги

протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Таке попередження надсилається споживачу не раніше наступного робочого дня після спливу граничного строку оплати комунальної послуги, визначеного законодавством та/або договором про надання відповідної комунальної послуги.

- (86) Згідно із пунктом 46 Правил № 690 для обмеження (припинення) надання послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості з оплати за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання послуг може бути обмежене (припинене). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати, визначеного законодавством та/або договором. Попередження *надсилається* споживачеві *рекомендованим листом (з повідомленням про вручення)* та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет або в інший спосіб, визначений договором.
- (87) Таким чином, законодавець **в першочерговому порядку** визначає обов'язок виконавця комунальної послуги повідомити споживача про обмеження (припинення) надання послуги шляхом надсилання попередження **рекомендованим листом (з повідомлення про вручення)**.
- (88) Проте, Підприємство в договорах передбачає інший механізм повідомлення про обмеження (припинення) надання послуг, всупереч тому, який передбачений пунктом 46 Правил № 690, а саме: *«Попередження надсилається споживачеві одним із способів: рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет; вручення попередження під особистий підпис споживача; електронною поштою на електронну адресу споживача»*, що не відповідає вимогам типових договорів.
- (89) **Таким чином**, проведений територіальним відділенням аналіз договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів вказує на те, що умови та зміст запропонованих ОКВП «Дніпро-Кіровоград» договорів зі споживачами про надання вказаних послуг суперечать вимогам Закону № 2189-VIII, Правил № 690 та типових договорів.
- (90) Укладання ОКВП «Дніпро-Кіровоград» зі споживачами договорів, зміст яких не відповідає положенням типових договорів, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, зокрема, внаслідок самоусунення Підприємства від виконання покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань (щодо сплати споживачу неустойки у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості; щодо дотримання порядку надсилання споживачеві попередження про обмеження (припинення) надання відповідної послуги), а також до обмеження прав і неправомірного розширення обов'язків споживачів (зокрема, покладений на споживача обов'язок надання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб та надання споживачем підписанням договору дозволу на отримання таких довідок).
- (91) В умовах конкуренції покладення фінансових санкцій за неналежне виконання обов'язків лише на одну сторону було б неможливим, оскільки споживачі мали б змогу обрати інше підприємство - надавача відповідних послуг, який при укладанні договорів дотримувався б вимог законодавства України.

- (92) Типові договори є формою регулювання договірних відносин у сфері господарювання, вони застосовуються для спрощення процесу укладання конкретних господарських договорів та визначення бажаної, з точки зору держави, моделі договірного зобов'язання. Головною ознакою типових договорів є їх обов'язковість.
- (93) Такі дії ОКВП «Дніпро-Кіровоград» порушили законні інтереси споживачів, які є незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією на ринку. Така поведінка була б неможлива за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з ЦВ та ЦВВ в межах території м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області.

4.3 Неможливість вчинення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (94) Проведений Відділенням аналіз дій ОКВП «Дніпро-Кіровоград», які полягають в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів, обмежують права споживачів, визнаний порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (95) Такі дії ОКВП «Дніпро-Кіровоград» щодо укладання договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів, були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області, в межах якої розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград».

4.4 Загальні висновки щодо зловживання ОКВП «Дніпро-Кіровоград» монопольним (домінуючим) становищем

- (96) Ураховуючи вищезазначене, дії Відповідача, який протягом 2019-2020 років та січня-червня 2021 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смоліне Маловисківського району Кіровоградської області, в межах якої розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград», що полягали в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, кваліфіковано

Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ПОЯСНЕННЯ ЗАЯВНИКА

- (97) Листом від 30.06.2021 № 54-02/2457 ОСОБИ_1 направлено Подання з попередніми висновками у справі від 30.06.2021 № 54-03/84 п.
- (98) Листами від 15.07.2021 б/н, 20.07.2021 б/н та від 25.07.2021 б/н ОСОБА_1 надав Відділенню пояснення на Подання з попередніми висновками, які полягають у наступному.
- (99) *ОСОБА_1 повідомив, що згоден з викладеним у Поданні з попередніми висновками та запропонував внести зміни в резолютивну частину рішення щодо переукладання договорів із споживачами, які на даний час уклали договір з ОКВП «Дніпро-Кіровоград».*
- (100) Предметом дослідження у справі є дії ОКВП «Дніпро-Кіровоград», які полягають в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів.
- (101) У разі припинення порушення, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» повинно буде привести договір зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, **що відповідає вимогам типових договорів**, внаслідок чого також буде переукладено договір із споживачами, які на даний час уклали договір з ОКВП «Дніпро-Кіровоград».
- (102) Інші пояснення ОСОБИ_1 не стосуються розгляду даної справи.

6. ПОЯСНЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (103) Листом від 30.06.2021 № 54-02/2456 ОКВП «Дніпро-Кіровоград» направлено Подання з попередніми висновками у справі від 30.06.2021 № 54-03/84 п.
- (104) Листом від 14.07.2021 № 1629/21/07-21 ОКВП «Дніпро-Кіровоград» надав Відділенню свої пояснення на Подання з попередніми висновками.
- (105) ОКВП «Дніпро-Кіровоград» з висновками про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згодне. У цілому пояснення Підприємства зводяться до тверджень, що ОКВП «Дніпро-Кіровоград» не порушувало законодавство про захист економічної конкуренції.
- (106) Так, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» у своїх поясненнях до попередніх висновків зазначає наступне.
- (107) *ОКВП «Дніпро-Кіровоград» не може погодитись з попередніми висновками у справі, оскільки умови пунктів договорів по яким Відділенням проведено аналіз та зроблено попередні висновки про невідповідність законодавству, викладені ОКВП «Дніпро-Кіровоград» не самотійно чи на власний розсуд, а викладено в редакції на виконання*

вимоги посадової особи органу державного нагляду (Головного управління Держпродспоживслужби в Кіровоградській області), виданої ОКВП «Дніпро-Кіровоград» щодо усунення порушень вимог законодавства (припису) виданого Підприємству відповідно до частини 8 статті 7 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

В даному випадку, дії Підприємства були спрямовані на виконання розпорядчого документу органу державного нагляду виданого в межах повноважень та вимог законодавства по приведенню умов договорів відповідно до вимог Правил № 690 та типовим договорам.

Відповідно до документів складених за результатами проведеної Головним управлінням Держпродспоживслужби в Кіровоградській області перевірки, Підприємство було зобов'язано привести у відповідність пункти змісту індивідуального договору про надання послуг з ЦВ та ЦВВ, який укладається зі споживачами із зазначенням, зокрема розміру пені 0 %, порядку зняття показників засобів обліку, порядку інформування споживачів тощо.

(108) Дане пояснення спростовується наступним.

Головне управління Держпродспоживслужби в Кіровоградській області здійснювало перевірку Підприємства щодо відповідності пунктів змісту індивідуального договору про надання послуг з ЦВ та ЦВВ, який укладається зі споживачами, на предмет дотримання вимог законодавства у сфері захисту прав споживачів, в той час, як предметом розгляду справи № 54/47-20 є дотримання ОКВП «Дніпро-Кіровоград» законодавства про захист економічної конкуренції.

Отже, при здійсненні своєї господарської діяльності ОКВП «Дніпро-Кіровоград» повинно дотримуватись не лише вимог Закону України «Про захист прав споживачів», а й, зокрема, вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(109) ОКВП «Дніпро-Кіровоград» не погоджується з тим, що покладення фінансових санкцій за неналежне виконання обов'язків згідно договору покладається лише на споживача.

Відповідно до умов договорів, аналіз яких проводився Відділенням та проєкти яких розміщено на веб-сайті Підприємства, відповідальність як виконавця так і споживача визначена в однаковому розмірі, тобто є збалансованою.

На прикладі договору про надання послуг з індивідуальним споживачем в багатоквартирному будинку, в пункті 27 договору визначено відповідальність споживача – у разі несвоєчасного здійснення платежів за послуги споживач сплачує пеню в розмірі 0,01 % від суми боргу за кожен день прострочення, а підпунктом 11 пункту 34 договору визначено вже право споживача на отримання від виконавця штрафу за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі 0,01 % середньомісячної плати за послугу за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12, за фактичний час споживання послуги) за кожен день такого перевищення. В свою чергу, в підпункті 11 пункту 37 договору визначено обов'язок виконавця виплачувати споживачеві штраф за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі 0,01 % середньомісячної плати за послугу за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12, за фактичний час споживання послуги) за кожен день такого перевищення.

- (110) Дане пояснення не можна взяти до уваги, виходячи з наступного.

У пункті 27 договору зазначено, що у разі **несвоєчасного здійснення платежів за послуги споживач сплачує пеню в розмірі 0,01 відсотка** суми боргу за кожен день прострочення.

При цьому, пунктом 28 договору визначено, що у разі **ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги** у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та **сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі 0 (нуль) відсотків** суми здійсненого перерахунку вартості послуги.

Отже, в даному випадку мова йде про основні послуги, які надає ОКВП «Дніпро-Кіровоград» споживачу, а саме: з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, тому Відділення зробило висновок, що покладення фінансових санкцій за неналежне виконання обов'язків згідно договору покладається лише на споживача, яке було б неможливим, якби споживачі мали б змогу обрати інше підприємство - надавача відповідних послуг, який при укладанні договорів дотримувався б вимог законодавства України.

- (111) *Висновок Відділення, що дії Підприємства порушили законні інтереси споживачів, які є захищеними за відсутності ефективного функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією на ринку зроблений у Поданні з попередніми висновками не відповідає вимогам правового регулювання.*

Так, відповідно до частини 4 статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» з пропозицією про укладання договору про надання комунальних послуг або внесення змін до нього може звернутися будь-яка сторона, надавши письмо другій стороні проект відповідного договору. При цьому, відмова будь-якої із сторін від укладання запропонованого договору другою стороною договору не позбавляє її права звернутися з повторною пропозицією про укладання договору в порядку, визначеному цією частиною. Крім того, вказаною статтею Закону надано можливість споживачу протягом 30 днів з дня отримання договору від виконавця надати свої заперечення або протокол розбіжностей до нього.

Таким чином, встановлений механізм правового регулювання порядку укладення договорів в сфері житлово-комунальних послуг встановлює рівні умови як для споживача так і виконавця послуг.

За вказаних обставин, на порядок укладення договорів не впливає монопольне становище Підприємства.

- (112) Дане пояснення спростовується наступним.

Відповідно до частин третьої, четвертої статті 179 Господарського кодексу України укладення господарського договору є обов'язковим для сторін, якщо він заснований на державному замовленні, виконання якого є обов'язком для суб'єкта господарювання у випадках, передбачених законом, або існує пряма вказівка закону щодо обов'язковості укладення договору для певних категорій суб'єктів господарювання чи органів державної влади або органів місцевого самоврядування.

При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі:

- вільного волевиявлення, коли сторони мають право погоджувати на свій розсуд будь-які умови договору, що не суперечать законодавству;
- примірною договору, рекомендованого органом управління суб'єктам господарювання для використання при укладенні ними договорів, коли сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені примірним договором, або доповнювати його зміст;
- **типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови;**
- договору приєднання, запропонованого однією стороною для інших можливих суб'єктів, коли ці суб'єкти у разі вступу в договір не мають права наполягати на зміні його змісту.

Відповідно до частини сьомої статті 179 Господарського кодексу України господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.

Згідно з приписами частини третьої статті 184 ГК України укладення господарських договорів на основі примірних і типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа, оформленого згідно з вимогами статті 181 цього Кодексу та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування примірною або типового договору.

Абзацом другим частини третьої статті 6 Цивільного кодексу України передбачено, що сторони в договорі **не можуть відступити** від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.

- (113) *Відділення у Поданні з попередніми висновками вказує, що ущемлення інтересів споживачів відбувається внаслідок самоусунення Підприємства від виконання покладених на нього обов'язку (щодо сплати споживачу неустойки у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості; щодо дотримання порядку надсилання споживачеві попередження про обмеження (припинення) надання відповідної послуги), а також до обмеження прав і неправомірного розширення обов'язків споживачів (зокрема, покладений на споживача обов'язок надання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб та надання споживачем підписанням договору дозволу на отримання таких довідок).*

ОКВП «Дніпро-Кіровоград» не може погодитись з такими висновками, оскільки:

- *наведені дії щодо ущемлення інтересів споживачів, які Відділенням розцінюються як зловживання монопольним становищем, не підпадають під жодну з ознак передбачених частиною 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»;*
- *відсутність доказів самоусунення Підприємства від виконання покладених обов'язків та неправомірного розширення обов'язків споживачів (враховуючи*

наявність припису виданого відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

(114) Дане пояснення не можна взяти до уваги, виходячи з наступного.

Відділення кваліфікує порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку ОКВП «Дніпро-Кіровоград» за частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а не за частиною 2 статті 13 вказаного Закону.

Самоусунення Підприємства від виконання покладених обов'язків та неправомірного розширення обов'язків споживачів доказано матеріалами справи.

Як вже наголошувало Відділення при здійсненні своєї господарської діяльності ОКВП «Дніпро-Кіровоград» повинно дотримуватись не лише вимог Закону України «Про захист прав споживачів», а й, зокрема, вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(115) *Сплата споживачу неустойки у разі ненадання послуг, ненадання їх не в повному обсязі або неналежної якості, в даному випадку є договірною. Такий розмір неустойки має бути визначений сторонами самостійно і законодавство не визначає заборони встановити договірну неустойку на рівні 0 %.*

(116) Дане пояснення спростовується наступним.

Так, відповідно до частини другої статті 26 Закону № 2189-VIII виконавець комунальної послуги або управитель багатоквартирного будинку зобов'язаний самостійно здійснити перерахунок вартості комунальної послуги або послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, **а також сплатити споживачу неустойку (штраф, пеню)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

Згідно з пунктом 28 Правил № 690 у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок розміру плати відповідно до визначеного законодавством порядку та **сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

Підпунктом 12 пункту 42 Правил № 690 виконавець зобов'язаний забезпечити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, **а також виплату споживачеві неустойки (штрафу, пені)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

Таким чином, положеннями чинного законодавства визначено **обов'язок**, а не право ОКВП «Дніпро-Кіровоград», сплатити споживачеві неустойку (штраф, пеню) від суми здійсненого перерахунку вартості послуги та визначити її розмір у договорі.

(117) *Відносно дотримання порядку надсилання споживачеві попередження про обмеження (припинення) надання відповідної послуги, в отриманому Підприємством Поданні про попередні висновки проігноровано положення пункту 46 Правил № 690 відносно можливості сторін договору (в тому числі самим споживачам) встановити способи направлення таких повідомлень.*

(118) Дане пояснення не можна взяти до уваги, виходячи з наступного.

Відповідно до частини четвертої статті 26 Закону № 2189-VIII виконавець комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу) має право обмежити (припинити) надання відповідної комунальної послуги її споживачу незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті комунальні послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Таке попередження надсилається споживачу не раніше наступного робочого дня після спливу граничного строку оплати комунальної послуги, визначеного законодавством та/або договором про надання відповідної комунальної послуги.

Згідно із пунктом 46 Правил № 690 для обмеження (припинення) надання послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості з оплати за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання послуг може бути обмежене (припинене). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати, визначеного законодавством та/або договором. Попередження *надсилається* споживачеві *рекомендованим листом (з повідомленням про вручення)* та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет або в інший спосіб, визначений договором.

Таким чином, законодавець **в першочерговому порядку** визначає обов'язок виконавця комунальної послуги повідомити споживача про обмеження (припинення) надання послуги шляхом надсилання попередження **рекомендованим листом (з повідомленням про вручення)**.

Проте, Підприємство в договорах передбачає інший механізм повідомлення про обмеження (припинення) надання послуг, всупереч тому, який передбачений пунктом 46 Правил № 690, а саме: *«Попередження надсилається споживачеві одним із способів: рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет; вручення попередження під особистий підпис споживача; електронною поштою на електронну адресу споживача»*, що не відповідає вимогам типових договорів.

- (119) *Відносно обмеження прав і неправомірного розширення обов'язків споживачів (обов'язок надання довідок про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб та надання споживачем підписанням договору на отримання таких довідок), інформація надається не за бажанням виконавця, а лише коли виникли конкретні питання, які виникають в ході виконання договору.*
- (120) Дане пояснення спростовується наступним.

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 8 Закону № 2189-VIII виконавець комунальної послуги має право у разі укладення індивідуального договору про надання комунальної послуги отримувати інформацію від споживача про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором.

Підпунктом 14 пункту 38 Правил № 690 індивідуальний споживач зобов'язаний інформувати виконавця про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та про фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором.

Положеннями типових договорів визначено обов'язок споживача надавати зазначену інформацію **письмово шляхом подання** заяви протягом 10 календарних днів з дня настання таких змін. При цьому, обов'язковість надання довідки про склад сім'ї та/або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб типовими договорами **не передбачено**.

Водночас, ОКВП «Дніпро-Кіровоград» в договорах передбачає отримання зазначених довідок за запитом Підприємства, що також **не відповідає** вимогам типових договорів.

- (121) **Таким чином**, проведений територіальним відділенням аналіз договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів вказує на те, що умови та зміст запропонованих ОКВП «Дніпро-Кіровоград» договорів зі споживачами про надання вказаних послуг суперечать вимогам Закону № 2189-VIII, Правил № 690 та типових договорів.
- (122) Таким чином, пояснення ОКВП «Дніпро-Кіровоград», викладенні у листі від 14.07.2021 № 1629/21/07-21, не можуть бути взяті до уваги при розгляді справи № 54/47-20.

7. **ВИСНОВКИ У СПРАВІ**

- (123) Таким чином, доказами, зібраними у справі доведено, а поясненнями Відповідача не спростовано висновок Відділення про те, що дії ОКВП «Дніпро-Кіровоград», які полягають в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів, обмежують права споживачів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. **ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ**

- (124) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (125) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, органи Антимонопольного комітету України накладають штраф на суб'єктів господарювання у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (126) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2020 рік, наданої ОКВП «Дніпро-Кіровоград» листом від 30.03.2021 № 721/21/07-21, чистий дохід від

реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 416 705 000 (чотириста шістнадцять мільйонів сімсот п'ять тисяч) гривень.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що обласне комунальне виробниче підприємство «Дніпро-Кіровоград» (ідентифікаційний код юридичної особи – 03346822) за результатами господарської діяльності за 2019-2020 роки та січень-червень 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території м. Кропивницький, м. Олександрія, м. Світловодськ, м. Знам'янка та смт Смолине Маловисківського району Кіровоградської області, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні ОКВП «Дніпро-Кіровоград».

2. Визнати, що дії обласного комунального виробничого підприємства «Дніпро-Кіровоград» (ідентифікаційний код юридичної особи – 03346822), які полягають в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення для різних моделей договірних відносин та для різних категорій споживачів у редакції, що не відповідає вимогам типових договорів, обмежують права споживачів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 цього рішення, накласти на обласне комунальне виробниче підприємство «Дніпро-Кіровоград» (ідентифікаційний код юридичної особи – 03346822) штраф у розмірі 68 000 гривень.

4. Зобов'язати обласне комунальне виробниче підприємство «Дніпро-Кіровоград» (ідентифікаційний код юридичної особи – 03346822) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 цього рішення у двомісячний термін з дня отримання рішення, про що повідомити Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії:

Дмитро МЕЛЬНИК

Члени адміністративної колегії:

Вікторія ОНЩЕНКО

Денис ТИМАРСВ

Секретар адміністративної колегії:

Олена ФЕДОРЕНКО